Velkommen!

CPU-en den sentrale prosesseringsenheten

Gruppetime 4

(Hanne-)Kristin Schrøder Leiros

hkleiros@uio.no

Plan for dagen

- Info om oblig 2
- Repetisjon
- Jobbing med ukesoppgaver eller oblig

- Slutt 15:50 ☺

Oblig 2 publisert

- Innleveringsfrist 4. oktober kl. 23:59

- A) LMC program som tar inn n-antall tall,
  - Beregne og skrive ut summen av tallene,
  - Beregne rest av deling på 2, for å kunne skrive ut om tallet er et heltall eller oddetall
  - En .txt fil som kan lastes opp til https://peterhigginson.co.uk/lmc/

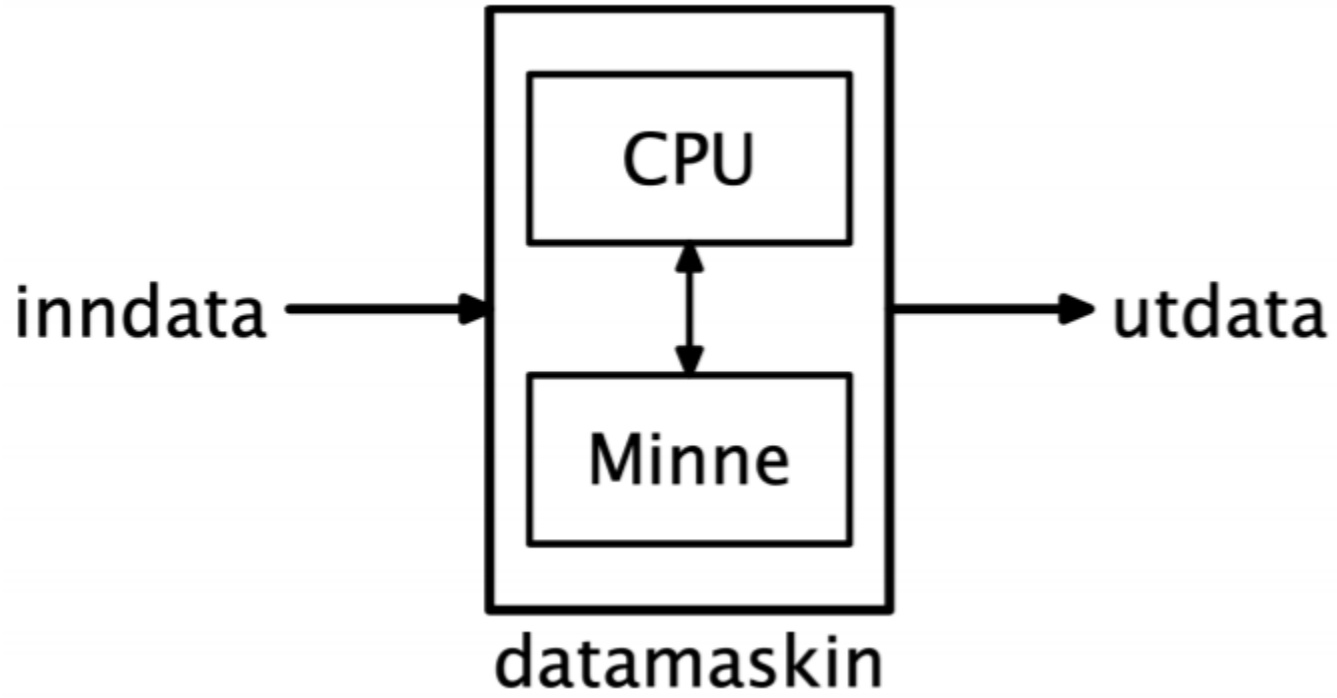
- B) Lage ditt eget tallsystem med base 30
  - Symbolvalg og begrunnelse
  - Konvertering
  - Utregning
  - En .pdf fil

Læringsmål

- Forklare Von-Neumann arkitekturen
- Forklare hva en CPU er og hvordan en forenklet modell er bygget opp
- Kunne programmere enkle programmer ved bruk av LMC simulatoren

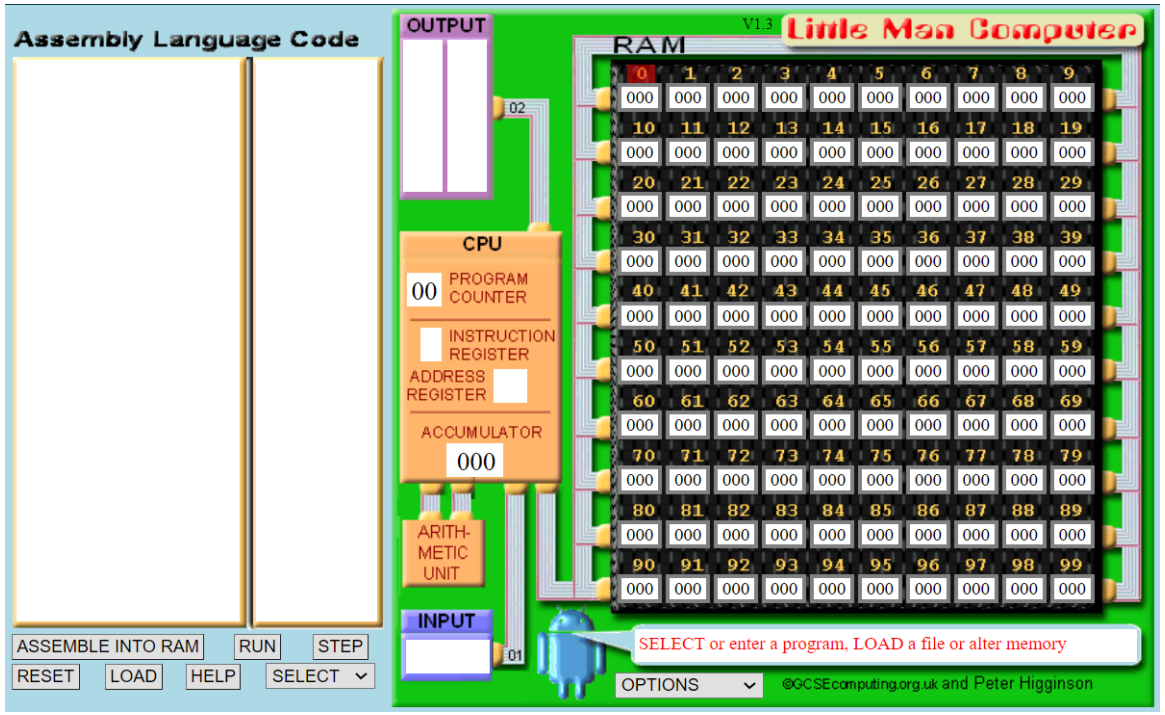
Von-Neuman arkitekturen

- Minnet inneholder både data og instruksjoner til CPU-en

Little Man Computer

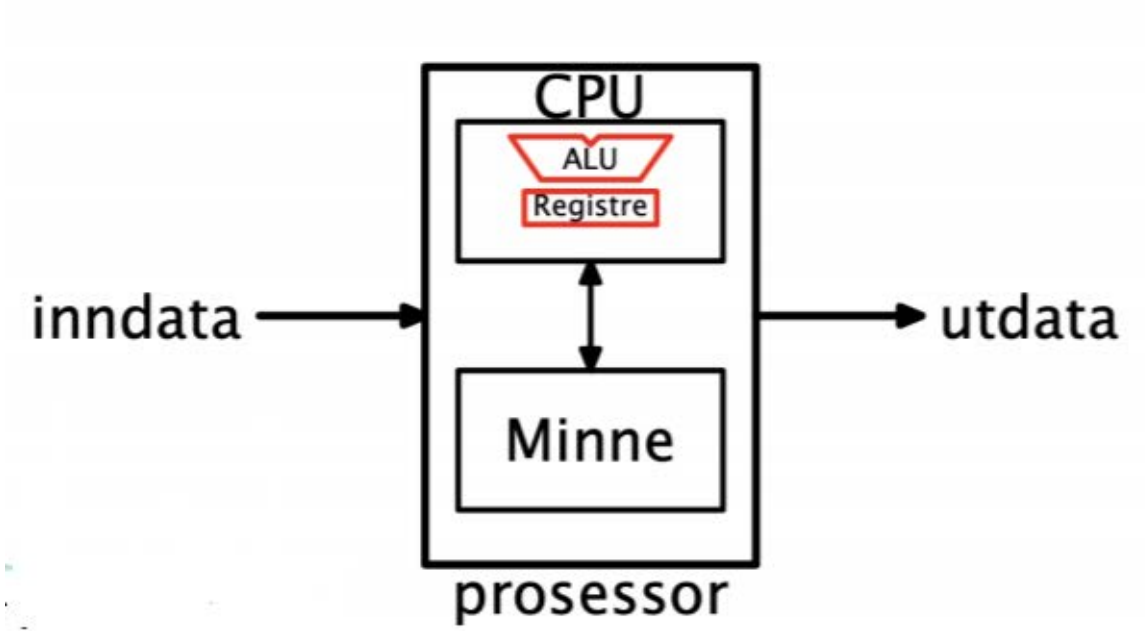
- Meget enkel, men teoretisk korrekt datamaskin
- Lære om hvordan prosessorer fungerer
- Simulator som bruker desimaltall
- Minnet og instruksjoner samlet
  - Posthylle nummerert fra 0-99 og hver hylle kan lagre ett tall fra 0 til 999
- Hvis man vil skrive ut tegn bruker man ASCII-verdien til tegnene

Central Processing Unit

- Inneholder
  - ALU: Aritmetic Logic Unit
    - Brukes til aritmetiske og logiske beregninger
  - Registre
  - Kontrolllogikk til å utføre instruksjonene

- LMC har en aritmetisk unit, som kan addere og subtrahere heltall men ikke utføre logiske beregninger

Registre

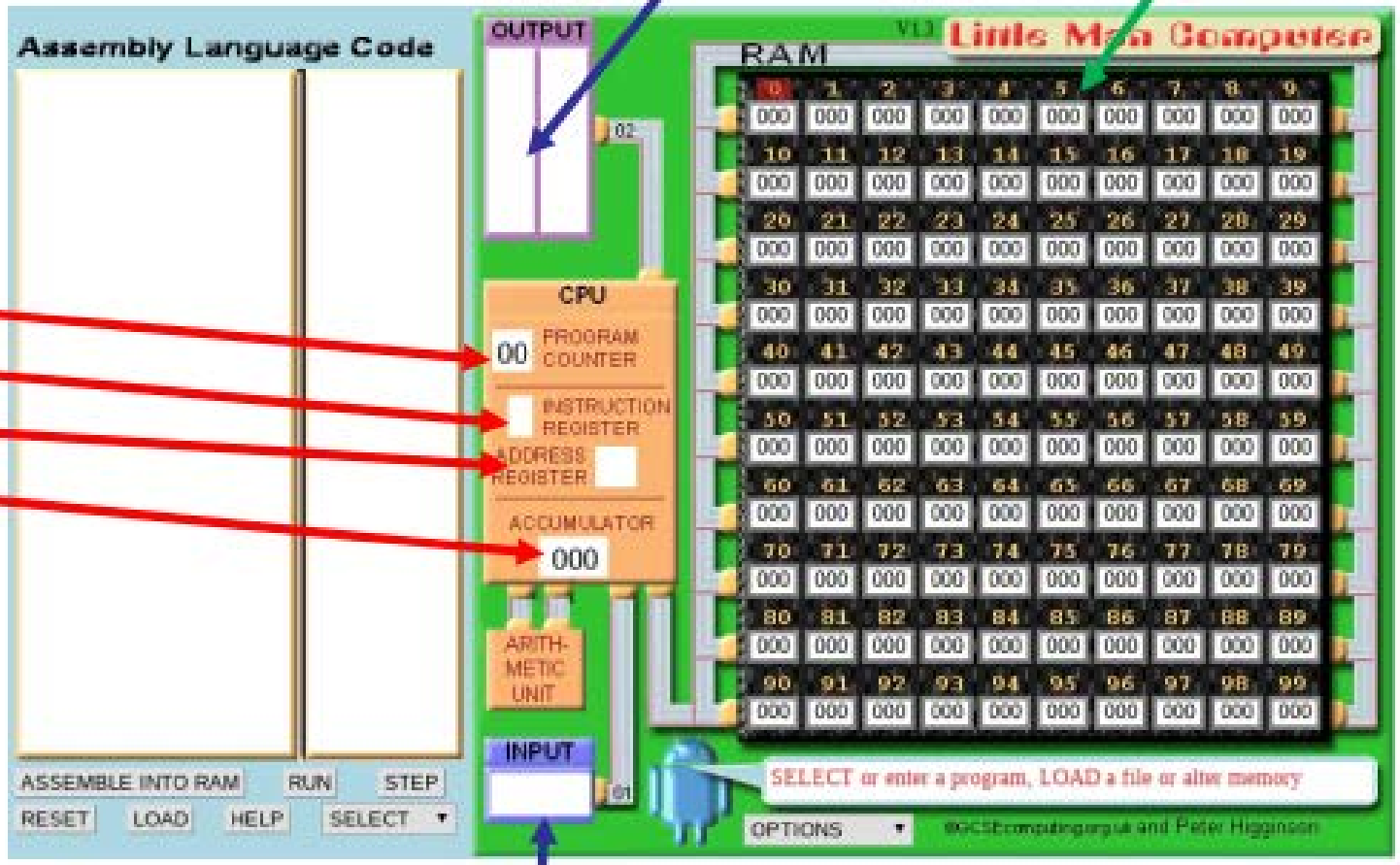
- Lagerceller for data som CPU-en trenger hurtig tilgang til
- I LMC:
  - **Accumulator** til beregninger
    - Svaret kommer hit
  - **Program counter** / location counter
    - Angir hvilken instruksjon i minnet som skal utføres neste gang
  - **Instruction register**
    - Koden til den instruksjonen som utføres
  - **Address register**
    - Inneholder adressedelen av den instruksjonen som utføres

LMC-overblikk

Resultater skrives ut her

Minne med 100 celler for program og data

Fire registre
- Program counter
- Instruction register
- Address register
- Accumulator

LMC kan lese tall som brukeren (vi) skriver inn

LMC instruksjoner

- Hver instruksjon er et tall fra 0 til 999
- Første siffer angir instruksjonskoden
- Andre og tredje siffer angir en adresse i minnet

Kode	Navn	Beskrivelse
0xx	HLT	Stopper eksekveringen
1xx	ADD	Adderer verdien i angitt minnelokasjon med akkumulatoren
2xx	SUB	Subtraherer verdien i angitt minnelokasjon med akkumulatoren
3xx	STA	Lagrer akkumulatoren i angitt minnelokasjon
4xx	-	Ikke i bruk
5xx	LDA	Henter verdi fra minnet til akkumulatoren
6xx	BRA	Hopper til angitt adresse
7xx	BRZ	Hopper hvis akkumulatoren er 0
8xx	BRP	Hopper hvis akkumulatoren er ≥ 0
901	INP	Leser verdi fra input, og legger svaret i akkumulatoren
902	OUT	Skriver ut verdien i akkumulatoren
922	OTC	Skriver ut ASCII-tegn (ikke i boka)

ASCII tegn

10	LF	39	'	47	/	62	>	93	]	124	|
32		40	(	48	0	63	?	94	^	125	}
33	!	41	)	:		64	@	95	_	126	~
34	"	42	*	57	9	65	A	96	‘		
35	#	43	+	58	:	:		97	a		
36	$	44	,	59	;	90	Z	:			
37	%	45	-	60	<	91	[	122	z		
38	&	46	.	61	=	92	\	123	{		

De mest nødvendige tegnene, i base 10.

Instruksjoner – assemblerkode og tall

- HLT – 000
  - Stopper kjøringen
- INP – 901
  - Ber brukeren skrive et tall
  - Legger tallet i akkumulatorregisteret
- OUT – 902
  - Skriver ut verdien i akkumulatoren
- STA – 3xx
  - «Store accumulator»
  - Kopier verdien i akkumulatoren til adresse xx i minnet
- LDA – 5xx
  - «Load accumulator»
  - Kopierer verdien i lokasjon xx til akkumulatoren
- ADD – 1xx
  - Adderer verdien i adresse xx i minnet til akkumulatoren
- SUB – 2xx
  - Trekker verdien i adresse xx i minnet fra akkumulatoren
- BRA – 6xx
  - «Branch»
  - Hopper til adresse xx
- BRP – 8xx
  - «Branch if positive»
  - Hopper til adresse xx HVIS akkumulatoren inneholder en verdi som er >=0
- BRZ – 7xx
  - «Branch if zero»
  - Hopper til adresse xx HVIS akkumulatoren inneholder verdien 0,

Nå har vi vært innom alle instruksjonene
Hva kan vi nå programmere?

- Variabler (med DAT)
- Regning
  - Legge sammen (med ADD)
  - Trekke fra (med SUB)
  - Gange
  - Dele (med kode fra ukeoppgave)
- Tilordning (med STA)
- If-tester (med BRZ og BRP)
- While-løkker (med BRA, BRZ og BRP)

Takk for i dag ☺

Neste uke: operativsystemer, programmering av prosessoren